

Пријављено:	16.07.2015		
Орг. јед.	Број	Примљено	Бројеват
01	135/13	—	—

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ГРАЂЕВИНСКО-АРХИТЕКТОНСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ**

Одлуком Наставно-научног већа Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу бр. 8/370 од 29.06.2015. године именовани смо за чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата мр Браниславе Стоиљковић, дипл. инж. арх., под насловом:

**ПРИМЕНА КОНЦЕПТА ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ
У СТАМБЕНОЈ АРХИТЕКТУРИ
У КОНТЕКСТУ УНАПРЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА
ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА У СРБИЈИ**

Након прегледа докторске дисертације подносимо Наставно-научном већу Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О КАНДИДАТУ

Бранислава Стоиљковић је рођена 02.03.1973. године у Нишу, где је завршила основну школу "Вожд Карађорђе" и гимназију "Бора Станковић" са одличним успехом.

Школске 1992./93. год. уписала се на Архитектонски факултет Универзитета у Београду. Дипломски рад, "Идејно решење Народног музеја у Нишу", одбранила је 30.10.1998. год., са оценом 10 (просечна оцена током студија 9.04), чиме је стекла звање дипломираног инжењера архитектуре.

Током студија имала је више запажених учешћа на студентским изложбама.

Од 01.02.1999. ради као стручни сарадник а затим као асистент-приправник на предметима са катедре Зграде за становање на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу.

Школске 1999./2000. године уписала се на Последипломске студије Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу, смер: Архитектура, област: Становање.

2002. године је положила стручни испит прописан за дипломираног инжењера архитектуре при Министарству урбанизма и грађевине Републике Србије, и тиме стекла овлашћење за пројектовање и грађење.

Од децембра 2003. год. поседује лиценцу одговорног пројектанта архитектонских пројеката, уређења слободних простора и унутрашњих инсталација водовода и канализације.

24.12.2008. године је одбранила магистарску тезу под називом **Савремене тенденције у стамбеној архитектури: ка индивидуализацији вишепородичног становања** и тиме стекла право на академски назив Магистра архитектонских наука.

2009. године је изабрана за асистента на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу за ужу научну област Зграде за становање.

2. НАУЧНИ РАДОВИ КАНДИДАТА

Као аутор или коаутор мр Бранислава Стоилковић је учествовала у изради бећег броја научних радова на домаћим и међународним научним скуповима, објављених у домаћим и страним часописима:

2.1 Радови у научним часописима међународног значаја (M20):

2.1.1 Stoilković, B.: "Function and organization of children playgrounds in the housing estates", *Facta Universitatis*, series Architecture and Civil Engineering, Vol. 4, No 2, University of Niš, 2006., ISSN 0354-4605, pp. 115-25 (M24)

2.1.2 Stoilković, B., Jovanović, G.: "Potential and importance of multi-family housing individualization", *Facta Universitatis*, series Architecture and Civil Engineering, Vol. 8, No4, University of Niš, 2010., ISSN 0354-4605, pp. 361-74 (M24)

2.1.3. Petković-Grozdanović, N., Jovanović, G., Stoilković, B., Stanimirović, M.: „Parameters for improvement of the housing quality in social housing dwellings”, *Facta universitatis*, series Architecture and Civil Engineering, Vol. 12, No 2, University of Niš, 2015, ISSN 0354-4605, pp. 149-160 (M24)

2.2 Радови у зборницима међународних научних скупова (M30):

2.2.1. Стоилковић, Б.: „Бука у стамбеним насељима за вишепородично становање и мере за умањење њеног штетног дејства”, XX конференција са међународним учешћем "БУКА И ВИБРАЦИЈЕ", Тара, 11.-13.10.2006., Зборник резимеа, ISBN 86-80261-70-X, стр. 60-1 (M33)

2.2.2. Стоилковић, Б., Јовановић, Г.: „Модалитети индивидуализације архитектуре вишепородичног становања”, Трећи Интернационални научно-стручни скуп „ГРАЂЕВИНАРСТВО–НАУКА И ПРАКСА”, ГНП 2010, Жабљак, 15.-19.02.2010., ISBN 978-86-82707-19-6, стр. 1225-30 (M33)

2.2.3. Јовановић, Г., Стоилковић, Б., Марјановић, М.: „Примена принципа биоклиматског пројектовања на пројекту соларне куће у Нишу”, Трећи Интернационални научно-стручни скуп „ГРАЂЕВИНАРСТВО–НАУКА И ПРАКСА”, ГНП 2010, Жабљак, 15.-19.02.2010., ISBN 978-86-82707-19-6, стр. 1399-404 (M33)

2.2.4. Stoilković, B., Kondić, S., Sazdanović, M.: „Apartment open areas as individualization factor in multi-family housing“, International Conference

„INNOVATION AS A FUNCTION OF ENGINEERING DEVELOPMENT“, Niš, 25-26.11.2011., ISBN 978-86-80295-98-5, pp. 345-50 (M33)

2.2.5. Jovanović, G., Stoiljković, B., Stanimirović, M.: „New tendencies in residential space organization“, International Conference „INNOVATION AS A FUNCTION OF ENGINEERING DEVELOPMENT“, Niš, 25-26.11.2011., ISBN 978-86-80295-98-5, pp. 169-74 (M33)

2.2.6. Stoiljković, B.: „Residential courtyards and their impact on the improvement of multi-family housing quality“, Četvrti Internacionalni naučno-stručni skup „GRAĐEVINARSTVO–NAUKA I PRAKSA“, GNP 2012, Žabljak, 20.-24.02.2012. (M33)

2.2.7. Stoiljković, B., Jovanović, G., Petković, N.: „New housing forms as alternative to urban sprawl“, International Conference on Architectural Research, Bucharest, 18.-20.05.2012. (M33)

2.2.8. Стоиљковић, Б., Петковић, Н.: „Третман улаза у станове у објектима вишепородичног становања“, Међународна научна конференција INDIS 2012, Нови Сад, 28.-30.11.2012 (M33)

2.2.9. Petković-Grozdanović, N., Jovanović, G., Stoiljković, B.: „Open areas in social housing dwellings as a factor of improvement of the housing quality“, Међународни naučno-stručni simpozijum INSTALACIJE & ARHITEKTURA 2014, Beograd, Univerzitet u Beogradu – Arhitektonski fakultet, 04.12.2013. (M33)

2.3 Радови у научним часописима националног значаја (M50):

2.3.1. Стоиљковић, Б.: „Потребе деце и њихов утицај на просторне и организационе карактеристике стана“, *Зборник радова Грађевинско-архитектонског факултета бр. 19*, Ниш, 2003., YU ISSN 0350-8587, стр. 13-28 (M52)

2.3.2. Стоиљковић, Б.: „Флексибилност станова намењених тржишту“, *Зборник радова Грађевинско-архитектонског факултета бр. 20*, Ниш, 2004., YU ISSN 0350-8587, стр. 31-46 (M52)

2.3.3. Стоиљковић, Б.: „Приказ стања слободних простора за децу у нишким стамбеним насељима“, *Наука и пракса бр. 7*, Институт за грађевинарство и архитектуру Ниш, 2004., ISSN 1451-8341, стр. 52-9 (M52)

2.3.4. Стоиљковић, Б.: "О феномену индивидуалног и колективног у архитектури становања", *Наука и пракса бр. 12.2*, Институт за грађевинарство и архитектуру Ниш, 2009., ISSN 1451-8341, стр. 29-32 (M52)

2.4. Радови у зборницима научних скупова (M60):

2.4.1. Стоиљковић, Б., Јовановић, Г.: "Савремене тенденције у стамбеној архитектури", 1. конференција "СИНЕРГИЈА АРХИТЕКТУРЕ И ГРАЂЕВИНАРСТВА", Ниш, 02.-03.11.2010., *Зборник радова Грађевинско-архитектонског факултета бр. 25*, Ниш, 2010., ISSN 1452-2845, стр. 223-30 (M63)

2.4.2. Јовановић, Г., Стоиљковић, Б., Станимировић, М.: „Флексибилност на нивоу склопа спрата стамбених зграда“, 1. конференција "СИНЕРГИЈА АРХИТЕКТУРЕ И ГРАЂЕВИНАРСТВА", Ниш, 02.-03.11.2010., *Наука и пракса*

3. СТРУЧНИ РАДОВИ КАНДИДАТА

Као аутор или коаутор мр Бранислава Стоиљковић је учествовала у изради великог броја идејних и главних пројеката за објекте различитих намена (породично и вишепородично становање, хотели, болнице, спортско-рекреативни центри, пословно-трговински центри итд.) са којима је била учесник на домаћим и међународним изложбама. Своје радове је излагала на архитектонским изложбама у Новом Саду, Београду, Нишу, Прагу и Софији. Добитник је већег броја награда и признања:

3.1. Награде на архитектонско-урбанистичким конкурсима и изложбама:

3.1.1 Идејни пројекат Тржно-пословног центра, Рашка, 2000. г. Аутори: Милојковић А., Кековић А., Катанић Б. – 1. награда на позивном конкурс

3.1.2 Идејни пројекат хотела „My place”, Ниш, 2001. г. Аутори: Милојковић А., Катанић Б. – 1. награда на позивном конкурс

3.1.3 Идејни пројекат хотела и специјалне хируршке клинике „Нишки цвет”, Ниш, 2001. г. Аутори: Милојковић А., Катанић Б. – 1. награда на позивном конкурс

3.1.4 Идејни пројекат хотела и специјалне болнице у СРЦ „Сењак”, Пирот, 2001. г. Аутори: Милојковић А., Катанић Б. – 1. награда на позивном конкурс

3.1.5. 1. награда на изложби "Архитектура-Ниш-2000." у категорији архитектонски пројекти. Идејни пројекат пословно-стамбеног објекта „STRAJAVA HOUSE”, Прокупље. Аутори: Милојковић А., Катанић Б.

3.1.6 Награда Салона архитектуре ДаНС 2001 у категорији пројеката. Идејни пројекат пословно-стамбеног објекта „STRAJAVA HOUSE”, Прокупље. Аутори: Милојковић А., Катанић Б.

3.1.7 Признање на манифестацији "Тријенале архитектуре - Ниш 2003." у категорији архитектонски пројекти. Идејни пројекат специјалне болнице са рестораном у Пироту. Аутори: Катанић Б., Милојковић А.

3.1.8 Награда на манифестацији "Тријенале архитектуре - Ниш 2006." у категорији архитектонски пројекти - реализације. Идејни и главни пројекат „Бест Вестерн” хотела „My place”, Ниш. Аутори: Милојковић А., Стоиљковић Б.

3.1.9 Признање на манифестацији "Тријенале архитектуре - Ниш 2009." у категорији архитектонски пројекти. Идејни пројекат породичне куће, Ниш. Аутор: Стоиљковић Б.

3.1.10 Special Prize of the Mayor of Varna - a plague of honor, Interarch Silver Medal and Honorary Diploma on the XIV World Triennial of Architecture "INTERARCH 2015". Glavni projekat porodične kuće, Niš. Autor: Stoilković B.

Члан је струковних и професионалних организација.

Течно говори енглески језик и служи се француским.

Удата је и има двоје деце.

4. ПРИКАЗ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација **ПРИМЕНА КОНЦЕПТА ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ У СТАМБЕНОЈ АРХИТЕКТУРИ У КОНТЕКСТУ УНАПРЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА У СРБИЈИ** мр Браниславе Стоиљковић, дипл. инж. арх., изложена је на 176 нумерисаних страна. Текст је пропраћен са 98 слика и 40 дијаграма. Дисертација садржи и један прилог - **ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПОТРЕБА И ЖЕЉА КОРИСНИКА У КОНТЕКСТУ ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА** (табеларни приказ резултата спроведене анкете у оквиру истраживања) на 140 страна.

Докторска дисертација је систематизована у 9 поглавља:

1.0. Увод

2.0. Модалитети индивидуализације вишепородичног становања

3.0. Савремене тенденције у стамбеној архитектури

4.0. Историјски развој вишепородичног становања у Србији

5.0. Анализа савремене стамбене изградње у Србији

6.0. Идентификација потреба и жеља корисника у контексту индивидуализације вишепородичног становања

7.0. Модели унапређења квалитета вишепородичног становања у Србији применом концепта индивидуализације

8.0. Завршна разматрања

9.0. Закључак

Литература

Биографија кандидата

Прилог: **ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПОТРЕБА И ЖЕЉА КОРИСНИКА У КОНТЕКСТУ ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА** (табеларни приказ резултата спроведене анкете у оквиру истраживања)

У **уводном поглављу** се даје дефиниција појма, образлажу полазне основе и формулише предмет истраживања, дефинишу се циљ и задаци истраживања као и методе научног приступа за њихово остваривање.

Дефинисањем појма "индивидуализација", у основном и проширеном смислу, и дефинисањем значења "концепта индивидуализације" у стамбеној архитектури ближе се објашњава тема дисертације.

Предмет научног истраживања је дефинисан насловом дисертације и указује на то да примена концепта индивидуализације у стамбеној архитектури утиче на ниво квалитета становања.

Циљ истраживања је научно објашњење концепта индивидуализације и утврђивање теоријских и практичних модела примене овог концепта у сврху унапређења квалитета вишепородичног становања у Србији.

У **другом поглављу** се модалитети индивидуализације класификују у 6 категорија, од којих је свака даље подељена на одређени број подкатегија:

1) *приступ стану и улаз у стан* (архитектонски склоп са једним станом на спрату, архитектонски склоп са више станова на спрату, коридорски приступ становима, приступ преко заједничког дворишта, галеријски приступ становима, приступ преко припадајуће отворене површине, станови са засебним улазима),

2) *отворене површине стана* (дворишта станова у приземљу, балкони и лође, терасе, атријуми),

3) *флексибилитет у становању* (флексибилност станова, диверсификација станова),

4) *тродимензионална просторна организација станова* (станови у више нивоа, станови у полунивоима, станови са увећаним висинама појединих просторија),

5) *визуелни идентитет* (примена боја, визуелна различитост као резултат различитих организација станова, декомпоновање волумена објекта, визуелно издвајање појединачних стамбених јединица) и

6) *заједничке отворене површине* (решавање мирујућег саобраћаја, стамбена дворишта, заједничке кровне терасе).

Сви обрађени модалитети су илустровани фотографијама и/или графичким прилозима одговарајућих примера из савремене архитектонске праксе.

У **трећем поглављу** се обрађује веза између економских, социјалних, културолошких и других услова у којима настаје стамбена архитектура и квалитета становања и истиче се да квалитет становања преноси реалну слику услова и квалитета живота одређене заједнице. Закључује се да је економска снага једне земље изузетно битна компонента за висок квалитет становања, али да је још важнија њена стабилна и друштвено одговорна стамбена политика. Одабрани примери из економски развијених земаља Запада показују нове стратегије у пројектовању које су одговор на захтеве за синтезом квалитета једнопородичног и вишепородичног становања и недвосмислено потврђују претходно изнете ставове о вези између утицајних фактора који су од значаја за стамбену архитектуру и квалитета становања. Приказани примери из земаља из непосредног окружења, које су по условима сличније нашој, показују правац којим може и треба да се креће домаћа стамбена архитектура.

У **четвртом поглављу** је дат кратак преглед историјског развоја вишепородичног становања у Србији, подељен на три периода: почетак XX века, период друштвене стамбене изградње и почетак новог миленијума. За сваки од три периода је дат опис друштвено-економских услова у оквиру којих се градило и сажет опис основних карактеристика објеката за вишепородично становање, при чему се истиче одсуство модалитета индивидуализације.

У **петом поглављу** се даје критички осврт на савремену стамбену изградњу у Србији, приказан кроз две категорије - лошу и добру домаћу

стамбену архитектуру. Кроз оно што се популарно назива "инвеститорска архитектура" објашњен је негативни аспект постсоцијалистичке трансформације града (посебно стамбене архитектуре), док пиједини добри примери домаћих аутора показују да се иновативни концепти у пројектовању стамбених зграда примењују и у нашим градовима.

У **шестом поглављу** кандидат излаже резултате спроведене анкете, која је рађена као део истраживања, са циљем утврђивања у којој мери станари вишестамбених зграда препознају модалитете индивидуализације и њихов значај за квалитет становања. Анкета је имала за циљ и утврђивање задовољства станара степеном остварене индивидуалности у становању и препознавања њихових потреба и жеља везаних за овај аспект. Испитивање је обављено по случајном узорку са станарима вишестамбених зграда у Нишу. У обзир су узете следећи критеријуми: величина стана, типологија архитектонског склопа, период изградње објекта, на ком спрату се налази стан, број станова по спрату, структура домаћинства, облик власништва над станом и дужина коришћења стана. Резултати анкете по свим критеријумима су приказани табеларно у прилогу а укупни одговори на свако питање приказани су дијаграмима. Закључци испитивања су да је ниво индивидуалности у нишким вишепородичним стамбеним зградама генерално низак, да станари препознају значај индивидуализације за општи квалитет вишепородичног становања и да у неким случајевима високо вреднују њене модалитете али да се то пре свега односи на основне појавне облике концепта индивидуализације, док код питања која нису толико општа и која третирају мање очигледне модалитете индивидуализације углавном долази до њиховог слабијег разумевања и вредновања од стране станара.

У **седмом поглављу** се утврђују могући модели унапређења квалитета вишепородичног становања у Србији применом концепта индивидуализације кроз препоруке за пројектовање и могућности унапређења постојећих норматива и стандарда. Препоруке за пројектовање су класификоване у неколико категорија и односе се на: улаз у зграду и приступ становима, организацију станова (функционална организација, флексибилност и диверсификацију станова, тродимензионална просторна организација итд.), пројектовање станова у приземљу и на последњој етажи, визуелни идентитет објекта и стамбених јединица, пројектовање заједничких дворишта и кровних тераса и реконструкцију постојећег стамбеног фонда. У смислу унапређења постојећих норматива издвојене су оне одредбе чијом би се изменом и легислативно концепт индивидуализације увео у пројектовање.

Осмо поглавље садржи осврт на материјал изложен у претходним поглављима, а сумирани резултати се интерпретирају у општијем и ширем теоријском смислу са намером да се примена концепта индивидуализације у стамбеној архитектури усмери ка унапређењу квалитета вишепородичног становања.

У **деветом поглављу** се сумира целокупно истраживање, излажу се завршни ставови о спроведеној анализи и наговештавају правци даљег рада и истраживања.

5. ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Тема докторске дисертације изузетно је актуелна данас, када смо сведоци опадања квалитета стамбене изградње у нашој земљи. Откривање, анализа и дефинисање оних елемената архитектуре, који могу значајно допринети подизању квалитета становања, од изузетног је значаја за даљи развој у овој области. Доминирајуће гледиште кандидата које битно обележава ово истраживање је пројектантско. Оно је усмерено ка откривању и дефинисању улоге архитекте-пројектанта и пре свега примењених пројектних метода у процесу пројектовања основних, базичних нивоа физичке структуре стамбене средине.

Концепт индивидуализације којим се кандидаткиња бави дужи низ година, један је од важнијих приступа у пројектовању стамбених зграда, који квалитете индивидуалног становања преноси на становање у зградама са више станова. Примењујући модалитете функционалне, просторне и обликовне организације стамбених јединица и њиховог окружења присутне у једнопородичном становању, могу се остварити квалитети једнопородичног у вишепородичном становању. У том смислу докторска дисертација мр Браниславе Стиољковић пружа бољи увид у кључне проблеме егзистенцијалних човекових простора, афирмише значај примене нових метода у архитектонском пројектовању и даје позитиван допринос научном приступу овој проблематици.

Проблематика која се истражује у дисертацији је изузетно важна, а кандидат је приступила предмету истраживања на систематичан, аналитичан и студиозан начин. Проблем је логично разложен а структура и композиција истраживања прегледно вођене од хипотеза, преко анализа, до закључака. Рад је одговарајуће конципиран, технички квалитетно урађен и омогућује прегледно праћење изложеног садржаја.

Докторска дисертација представља квалитетан истраживачки рад и садржи оригиналне резултате у области пројектовања стамбених зграда који ће допринети прецизнијем утврђивању пројектантских начела и унапређењу законске регулативе у области пројектовања вишепородичних стамбених зграда.

У процесу истраживања и уобличавања овог рада, кандидат је показала да влада неопходним теоријским и практичним знањима и способностима за самостална истраживања. Систематичани приступ и свестрана анализа указују да је кандидаткиња овладала предметном темом и да поседује одговарајућу специфичну стручност и оспособљеност. Препоруке и закључци добијени истраживањем у овој докторској дисертацији, представљају значајан допринос теорији и пракси пројектовања вишепородичних стамбених зграда.

Имајући у виду и професионални рад кандидатакиње у наставном процесу и пројектантској пракси може се закључити да ово истраживање садржи и квалитетну едукативну димензију применљиву у области образовања и унапређења наставе.

6. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Комисија сматра да је кандидаткиња мр Бранислава Стоиљковић, дипл. инж. арх., у својој докторској дисертацији показала, да је овладала потребним знањима из различитих области, да је испољила потребну самосталност и инвентивност у научно-истраживачком раду, да влада методологијом израде научног рада и да располаже великим обимом теоретских знања и научних информација из области архитектонског пројектовања.

Све ово је омогућило кандидаткињи да у оквиру рада у ужој научној области **Архитектонско пројектовање** сагледа проблематику примене концепта индивидуализације у стамбеној архитектури и њене утицаје на унапређење квалитета вишепородичног становања у Србији.

На основу претходно изложених закључака и констатација, Комисија закључује да докторска дисертација мр Браниславе Стоиљковић под насловом:

**ПРИМЕНА КОНЦЕПТА ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ У СТАМБЕНОЈ
АРХИТЕКТУРИ У КОНТЕКСТУ УНАПРЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА
ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА У СРБИЈИ**

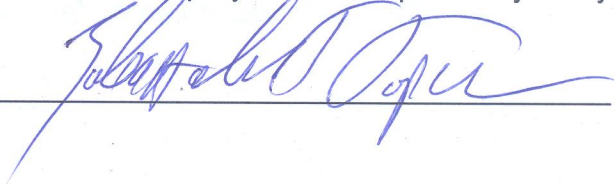
представља оригиналан и значајан научни допринос у области пројектовања стамбених зграда, односно архитектонског пројектовања уопште и предлаже Наставно-научном већу Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу да прихвати извештај о докторској дисертацији и одобри јавну одбрану.

У Нишу, _____

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

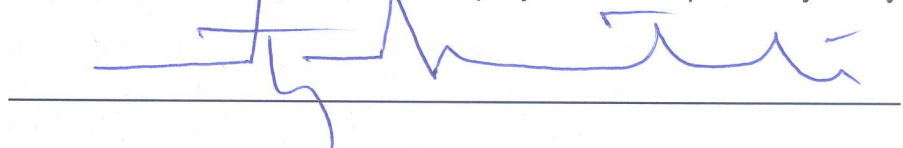
1. Ванр. проф., др Горан Јовановић,
Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу

_____

2. Ред. проф., др Петар Митковић,
Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу

_____

3. Ред. проф., Владимир Лојаница,
Архитектонски факултет Универзитета у Београду

_____

